

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет прикладної математики та інформатики
Кафедра обчислювальної математики

Затверджено

на засіданні
кафедри обчислювальної математики
факультету прикладної математики та
інформатики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № _1_ від _29_ серпня_ 2023 р.)

Завідувач кафедри

Роман ХАПКО

Силабус з навчальної дисципліни
«Обчислювальна геометрія»,
що викладається в межах першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 113 – Прикладна математика

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Обчислювальна геометрія
Адреса викладання дисципліни	Головний корпус ЛНУ ім. І. Франка м. Львів, вул. Університетська 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет прикладної математики та інформатики Кафедра обчислювальної математики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	11 Математика та статистика 113 Прикладна математика
Викладачі дисципліни	Гарасим Ярослав Степанович, старший викладач кафедри обчислювальної математики; Бешлей Андрій Володимирович, асистент кафедри обчислювальної математики;
Контактна інформація викладачів	jaroslav.harasym@lnu.edu.ua ; https://ami.lnu.edu.ua/employee/harasym ; andriy.beshley@lnu.edu.ua ; https://ami.lnu.edu.ua/employee/beshley ; Головний корпус ЛНУ ім. І. Франка, каб. 262. м. Львів, вул. Університетська, 1.
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/лабораторних занять (за попередньою домовленістю).
Сторінка курсу	https://ami.lnu.edu.ua/course/computational-geometry-applied-mathematics
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Обчислювальна геометрія» є дисципліною на вибір зі спеціальності 113 – прикладна математика, яка викладається в 7-му семестрі (6 кредитів ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс включає певний об'єм лекційних та лабораторних занять, а також передбачає виконання студентами індивідуальних завдань у галузі обчислювальної геометрії та комп'ютерної графіки. Предметом вивчення є методи триангуляції різного типу областей, відповідний математичний апарат, побудова проєкції та перетворення координат. В процесі вивчення курсу здійснюється порівняльний аналіз різних методів створення проєкцій та зображень предметів з метою виявлення доцільності їх використання в кожному конкретному випадку.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення дисципліни є ознайомлення зі сучасними методами комп'ютерної графіки.
Література для вивчення дисципліни	1. Berg M., Cheong O., Kreveld M., Overmars V. Computational Geometry / Mark de Berg, Otfried Cheong, Marc van Kreveld, Mark Overmars. - Springer, 2008. 2. Falconer K. Fractal Geometry. Mathematical Foundations and Applications / Kenneth Falconer. - John Wiley & Sons, 2003. 3. Faux I.D., Pratt M.J. Computational Geomentry for design and manufacture / I.D.Faux, M.J.Pratt. - New-York, John Wiley & Sons, 1980..

	<p>4. Gärtner B., Michael Hoffmann M. Computational Geometry / Bernd Gärtner, Michael Hoffmann. - 2013.</p> <p>5. McClure M. Fractal Geometry / Mark McClure. - 2011.</p> <p>6. Mount M. Computational Geometry / David M. Mount. - University of Maryland, 2021.</p> <p>7. Preparata F., Shamos M. Computational Geometry. An Introduction / Franco P. Preparata, Michael Ian Shamos. - New Yor, Springer, 2008.</p>
Обсяг курсу	Загальний обсяг: 180 годин. Аудиторних занять: 64 год., з них 32 год. лекційних та 32 години лабораторних робіт. Самостійної роботи: 116 год.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні методи триангуляції полігонів; - способи побудови оптимальної триангуляціїх на основі принципів Делоне та комірок Діріхле; - методи побудови проєкцій та розрахунку координат об'єктів; - основи апроксимації поверхонь за допомогою сплайнів; - методи розрахунку контрольних точок. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати на практиці методи триангуляції областей при розв'язуванні різних прикладної математики; - програмно реалізувати візуалізацію об'єктів з врахуванням їх просторового розміщення.
Ключові слова	Триангуляція, апроксимація, проєкція, перетворення координат, сплайни, обчислювальна геометрія.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій, лабораторних робіт і консультацій.
Теми	Подано нижче у таблиці Схема курсу «Обчислювальна геометрія»
Підсумковий контроль, форма	Залік.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з <ul style="list-style-type: none"> - Лінійної алгебри та аналітичної геометрії; - Чисельних методів лінійної алгебри; - Програмування.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції (лекція-розповідь, лекція-бесіда). Індивідуальні завдання.
Необхідне обладнання	Комп'ютер із програмним забезпеченням Python, C#, Visual Studio, Visual Studio Code, Java, IntelliJ IDEA; доступ до Internet мережі.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
			Екзамен, диференційований залік		залік
A	Відмінно	100 - 90	Відмінно	5	зараховано
B	Дуже добре	81- 89	Добре	4	
C	Добре	71 -80			
D	Задовільно	61 - 70	Задовільно	3	
E	Достатньо	51- 60			
FX (F)	Незадовільно	0 - 50	Незадовільно	2	не зараховано

Впродовж семестру студент може отримати 100 балів. З них:

- за виконання індивідуальних завдань: максимальна кількість – 80 балів (8 завдань по 10б); 80% семестрової оцінки;
- за написання тестів (20 балів: 2 практичних завдання по 10б.); 20% семестрової оцінки.

Індивідуальні завдання:

Кожен студент отримує задачу, яку потрібно запрограмувати, використовуючи один із розглянутих на лекціях методів. Всі завдання мають термін здачі.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань:

10 балів	Критерії оцінювання
10 балів	студент повністю і вчасно виконав умови завдання, алгоритм реалізовано правильно, відповідає на всі запитання, пов'язані з тематикою завдання, проводить чіткий аналіз та порівняння отриманих результатів;
8 балів	студент повністю виконав умови завдання, на деякі запитання, алгоритм реалізовано правильно, пов'язані з тематикою завдання, відповідає з незначними неточностями, проводить аналіз отриманих результатів з незначними неточностями; завдання виконане із затримкою;
6 балів	студент виконав завдання з незначними помилками, але самостійно їх виправляє, якщо на них вкаже викладач, на деякі запитання, пов'язані з тематикою завдання, відповідає з неточностями, проводить аналіз отриманих результатів з неточностями; завдання виконане із затримкою;
4 бали	студент виконав завдання частково, алгоритм реалізовано з помилками, які частково може виправити, якщо на них вкаже викладач, на запитання відповідає з помилками, проводить аналіз отриманих результатів з помилками; завдання виконане із затримкою;
2 бали	студент виконав завдання частково або з грубими помилками, які самостійно не може виправити, переважно не відповідає на запитання;
0 балів	студент не виконав завдання.

Тест. Проводиться у письмовій формі (2 завдання по 10 балів кожне).

Критерії оцінювання завдань на тест:

10 балів	Критерії оцінювання
10 балів	студент правильно виконав завдання;
7-9 бали	студент виконав завдання з незначними помилками (на кінцевому етапі), але алгоритм розв'язування знає і вміє його застосовувати;
3-6 балів	студент виконав завдання з помилками, алгоритм виконання, в основному, знає; володіє навчальним матеріалом на достатньому рівні;
1-2 бали	студент виконав лише частину завдання або повністю, але зі значними помилками;
0 балів	студент не виконав завдання.

Підсумкова максимальна кількість балів 100.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та лабораторні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів визначених для виконання всіх видів письмових робіт та індивідуальних завдань, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за індивідуальні завдання та бали за тести. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лабораторного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Опитування

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу «Обчислювальна геометрія»

Тиж-день	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1	Тема 1. Об'єкт та предмет. Представлення полігонів. Огляд Google API.	лекція (2 год.)	[1, 4, 6]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Реєстрація у Google клауді. Створення проекту, генерація ключів, підключення Google JavaScript API.	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 4, 6]	Виконання завдання Програмування (4 год.)	1 тиждень
2	Тема 2. Триангуляція полігонів. Поняття монотонності полігона. Методи побудови.	лекція (2 год.)	[6, 7]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Декомпозиція полігонів. Побудова монотонних полігонів. <i>Індивідуальне завдання №1.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[6, 7]	Виконання завдання № 1 (4 год.)	2 тижні
3	Тема 3. Способи обчислення площі полігона. Приналежності точки полігону. Перетин полігонів. Методи триангуляції полігонів.	лекція (2 год.)	[6, 7]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Триангуляція полігонів. Обчислення площ. Перетин. Візуалізація з використанням Google JavaScript API. <i>Індивідуальне завдання №2.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[6, 7]	Виконання завдань № 1-2 (4 год.)	2 тижні
4	Тема 4. Триангуляція на основі масиву точок. Поняття випуклості та оптимальності. Жадібний алгоритм побудови.	лекція (2 год.)	[1, 4, 6, 7]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Реалізація жадібного алгоритму. Графічна демонстрація. Переваги та недоліки. <i>Здача індивідуального завдання №1.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 4, 6, 7]	Виконання завдань № 1-2 (4 год.)	1 тиждень
5	Тема 5. Умова Делоне. Теореми про суму кутів та радіуси кругів. Спражена задача. Комірка Діріхле. Разбиття Тиссена (діаграма Вороного).	лекція (2 год.)	[1, 4, 6, 7]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень

	Перебудова триангуляції. Операція фліпу. Методи перевірки умови Делоне. <i>Індивідуальне завдання №3. Здача індивідуального завдання №2.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 4, 6, 7]	Виконання завдань № 2-3 (4 год.)	2 тижні
6	Тема 6. Ітераційні алгоритми побудови триангуляції Делоне. Методи прямої побудови, розділай та пануй.	лекція (2 год.)	[1, 4, 6, 7]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Алгоритм простої ітерації. Алгоритм видаляй та будуй. Алгоритми злиття. <i>Індивідуальне завдання №4.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 4, 6, 7]	Виконання завдань № 3-4 Програмування (4 год.)	1 тиждень
7	Тема 7. Фрактальний аналіз та геометрія. Фрактальна розмірність. Розмірність Гаусдорфа.	лекція (2 год.)	[2, 5]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Фрактальна геометрія та її застосування. Визначення фрактальної розмірності. Візуалізація фракталів. <i>Здача індивідуального завдання №3.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[2, 5]	Виконання завдань № 3-4 (4 год.)	1 тиждень
8	Тема 8. Геометрія на площині. Відстань від початку координат до площини. Проекція точки на площину. Геометрія в просторі. Векторна алгебра. Основні поняття та співвідношення.	лекція (2 год.)	[1, 3, 6]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Відстань до площини. Проекція об'єктів на площину. Програмна реалізація. <i>Здача індивідуального завдання №4.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 3, 6]	Виконання завдання № 4 (4 год.)	1 тиждень
9	Тема 9. Перетворення координат об'єктів. Перетворення переносу, повороту відносно довільної осі. Матрична форма перетворень.	лекція (2 год.)	[1, 3, 6]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Розрахунок координат об'єктів. Поворот та перенос. Програмна реалізація. <i>Індивідуальне завдання №5.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 3, 6]	Виконання завдань № 4-5 Програмування (4 год.)	2 тижні
10	Тема 10. Перетворення об'єктів. Перетворення зміни масштабу об'єкта. Перетворення симетрії. Повздовжний зсув. Матрична форма перетворень.	лекція (2 год.)	[1, 3, 6]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень

	Перетворення симетрії та масштабування об'єктів. Програмна реалізація. <i>Індивідуальне завдання №6.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 3, 6]	Виконання завдань № 5-6 Програмування (4 год.)	2 тижні
11	Тема 11. Аксонометричні проєкції та перетворення координат. Ізометрія та диметрія. Приклади застосування.	лекція (4 год.)	[1, 3, 6]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Розрахунок Аксонометричних проєкцій. Інженерна графіка. <i>Здача індивідуального завдання №5.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 3, 6]	Виконання завдань № 5-6 Програмування (4 год.)	1 тиждень
12	Тема 12. Проєкції об'єктів. Плоскі проєкції тривимірних об'єктів. Паралельні проєкції. Центральна проєкція.	лекція (2 год.)	[1, 3, 6]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Програмна реалізація проєктивних відображень. Плоскопаралельна та центральна проєкції. <i>Індивідуальне завдання №7. Здача індивідуального завдання №6.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 3, 6]	Виконання завдань № 6-7 Програмування (4 год.)	2 тижні
13	Тема 13. Однорідні координати. Зв'язок між декартовими і однорідними координатами. Структура матриці перетворень у системі однорідних координат.	лекція (4 год.)	[1, 3, 6]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Проєктивні координати. Проєкція на площину. Розрахунок матриць перетворень. Програмна візуалізація. <i>Здача індивідуальних завдань.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 3, 6]	Виконання завдання № 7 Програмування (4 год.)	1 тиждень
14	Тема 14. Кривизна кривої. Дотична до кривих. Інтерполяція сплайнами. Побудова В-сплайнів, їх властивості.	лекція (4 год.)	[1, 3]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	Побудови кривих за допомогою В-сплайнів. Параметрична форма. Програмна реалізація. <i>Індивідуальне завдання №8. Здача індивідуального завдання №7.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 3]	Виконання завдань № 7-8 Програмування (4 год.)	2 тижні
15	Тема 15. Нормаль та бінормаль. Кривизна та кручення кривої у просторі. Формули Ферене-Серре.	лекція (4 год.)	[1, 3]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень

	Побудова просторових кривих та поверхонь. Кубічні криві у формі Безьє та Фергюсона. <i>Здача індивідуальних завдань.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 3]	Виконання завдання № 8 Програмування (4 год.)	1 тиждень
16	Тема 16. Порції поверхні або кривої у формі Безьє та Фергюсона. Представлення поверхонь.	лекція (2 год.)	[1, 3]	Опрацювання лекційного матеріалу (3 год.)	1 тиждень
	<i>Здача індивідуальних завдань. Письмовий тест.</i>	лабораторне заняття (2 год.)	[1, 3]	Підготовка до тесту (8 год.)	під час заняття